

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานของรัฐบาลจะเน้นให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข นอกเหนือจากทำหน้าที่ในการรักษาความสงบภายในประเทศและป้องกันประเทศจากการรุกรานของข้าศึกศัตรูแล้ว ยังมีหน้าที่ในการจัดการดูแลและส่งเสริมการสาธารณสุข การศึกษา การเกษตร การอุตสาหกรรม การสื่อสารการพลังงาน และการพาณิชย์อื่น ๆ จะเห็นว่าการดำเนินกิจการของรัฐบาลดังกล่าวก่อให้เกิดรายจ่ายรัฐบาลจึงจำเป็นต้องแสวงหารายได้เพื่อนำไปสนับสนุนรายจ่ายนั้น รายได้ของรัฐบาลได้มาจากหลายทาง เช่น รายได้จากการเก็บภาษีอากร (Tax Revenue) การกู้ยืมเงิน การขายสินค้า การให้บริการ การพิมพ์ธนบัตร และการรับบริจาคหรือความช่วยเหลือ ฯลฯ แต่ในบรรดารายได้เหล่านี้ ภาษีอากรเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล ดังนั้นทฤษฎีและหลักภาษีอากรตามหลักเศรษฐศาสตร์ จึงเป็นโครงสร้างที่มีความสำคัญของการบริหารจัดการเก็บภาษีของรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลมีรายจ่ายสูงในแต่ละปี และเพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องหารายได้เพื่อนำไปสนับสนุนรายจ่าย และรายได้ของรัฐบาลก็ต้องเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี เพื่อให้เพียงพอที่จะสนับสนุนรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น การจัดเก็บภาษีอากรเป็นมาตรการที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือดึงเงินจากภาคเอกชนไปสู่ภาครัฐบาล ซึ่งเป็นการลดปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจที่ขยายตัว อย่างรวดเร็ว จนมีแนวโน้มว่าจะนำไปสู่ภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลจะทำการเพิ่มอัตราภาษีบางประเภทเพื่อดึงเงินจากภาคเอกชนในปริมาณมากขึ้น เป็นการลดอุปสงค์รวมเพื่อบรรเทาความรุนแรงของภาวะเงินเฟ้อ และชะลออัตราขยายตัวของเศรษฐกิจ ในทางตรงกันข้าม ถ้าหากเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ อัตราการว่างงานสูง การลงทุนอยู่ในอัตราต่ำ รัฐบาลจะใช้มาตรการภาษีอากรกระตุ้นให้เศรษฐกิจฟื้นตัว โดยการลดอัตราภาษีบางประเภทเป็นการดึงเงินจากภาคเอกชนในปริมาณน้อยลง เพื่อไม่ให้เศรษฐกิจตกต่ำรุนแรงยิ่งขึ้น

ประเทศจะประสบความสำเร็จในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจให้เจริญรุ่งเรือง ประเทศจะต้องมีเสถียรภาพทางการเมือง และมีระบบกฎหมายภาษีอากรที่ดี ดังนั้นระบบภาษีอากรที่ดีควรจะต้องมีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ กรมสรรพากรจึงต้องมีการ

ปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรให้เกิดความเป็นธรรม ความเสมอภาคแก่ผู้เสียภาษี พยายามยกระดับความสนใจในการเสียภาษีของประชาชน และให้บริการที่ดีแก่ผู้เสียภาษี โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงาน ซึ่งมีหลักการของระบบภาษีอากรที่ดี ประกอบด้วยความเหมาะสมและความทั่วถึงของการจัดเก็บภาษีอากร การพัฒนาระบบเศรษฐกิจ การสร้างความเข้าใจของผู้เสียภาษีอากร และการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์

โครงสร้างของภาษี (Anatomy of Tax)

ภาษีทุกชนิด จะต้องมีส่วนประกอบหลัก 3 ประการดังนี้

ประการแรก ฐานภาษี (The Tax Base) หมายถึงอะไรก็ตามที่สามารถถูกเก็บภาษีได้ (The Thing Which is taxed) ในทางเศรษฐศาสตร์ การจัดเก็บภาษีประเภทต่างๆ จะถูกจำกัดโดยฐานภาษีของตัวเอง ซึ่งแบ่งออกได้ สองชนิดคือ การจำกัดแบบธรรมดา (The General Limits) และโดยการยกเว้น โดยเฉพาะ (Specific Exceptions) โดยทั่วไป ภาษีชนิดใดยังมีฐานภาษีที่กว้างมาก รายได้จากภาษีชนิดนั้นจะมากตาม หมายความว่า ขอบข่ายของภาษีชนิดนั้น สามารถครอบคลุมผู้เสียภาษีได้เป็นจำนวนมาก เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ฐานภาษีคือการซื้อขายสินค้าและบริการต้องถือว่าเป็นภาษีที่มีฐานภาษีกว้าง เพราะครอบคลุมประชาชนทุกคนที่ซื้อสินค้าและบริการ เนื่องจากฐานภาษีมีความสำคัญ ในแง่ความผกผันของรายได้ที่อาจจัดเก็บจากภาษีชนิดนั้นๆ ดังเช่น การปรับปรุงโครงสร้างโดยลดอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาลง(Rate Restructuring of Personal Income Tax) จะเห็นได้ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันกับการปรับปรุงโครงสร้างอัตราภาษีคือ การขยายฐานภาษีให้กว้างมากขึ้น และยกเลิกการให้การยกเว้นหลายๆ ประการออกไป ทั้งนี้เพื่อรักษาจำนวนรายได้ของรัฐไม่ให้หายไปมาก

ประการที่สอง เหตุการณ์ของภาษี (Incidence of Tax) เป็นการพิจารณาว่า ภาษีดังกล่าวใครเป็นผู้เสียภาษีที่แท้จริง (Who Actually Pays Tax?) ในทางเศรษฐศาสตร์ ภาษีแต่ละชนิดจะประกอบด้วย เหตุการณ์สองประเภท คือ เหตุการณ์ทางภาษีอย่างเป็นทางการ (Formal Incidence of The Tax) เป็นเหตุการณ์ที่พิจารณาว่า ใครคือผู้ที่กฎหมายระบุให้เป็นผู้มีหน้าที่ในการชำระภาษี (Who Is Required By Law of Pay Tax) และเหตุการณ์ทางภาษีตามผลที่เกิด (Effective Incidence of

The Tax) เป็นเหตุการณ์ที่พิจารณาว่า สุดท้ายใครเป็นผู้ที่ต้องรับภาระจ่ายภาษีนั่น (Who Ends Up Paying)

การพิจารณาความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ทางภาษีที่หนึ่งและสอง สามารถนำมาช่วยในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อมได้ ทั้งนี้ ภาษีทางตรง คือ ภาษีที่เก็บจากผู้เสียภาษีที่เป็นผู้ที่ต้องรับภาระจ่ายภาษีนั่นอย่างแท้จริง สำหรับกรณีภาษีทางอ้อมเป็นภาษีที่ไม่ได้สนใจว่า บุคคลตามเหตุการณ์ที่หนึ่งเป็นคนเดียวกับบุคคลในเหตุการณ์ที่สอง เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ที่กฎหมายระบุให้เจ้าของร้านเป็นผู้มีหน้าที่ในการจ่ายภาษี แต่ในความเป็นจริง ผู้รับภาระภาษีที่แท้จริงคือ ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าต่างหาก

การพิจารณาเหตุการณ์ภาษีในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ จะเน้นพิจารณาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ทางภาษีอย่างเป็นทางการและเหตุการณ์ทางภาษีตามผลที่เกิดขึ้น รวมไปถึงผลกระทบที่ต่อเนื่องจากเหตุการณ์ทั้งสองที่เกิดกับบุคคลอื่นด้วย เหตุผลดังกล่าวเป็นการศึกษาเพื่อที่จะช่วยในการวางระบบภาษีที่เหมาะสม และทำให้เกิดผลกระทบต่อสังคม หรือระบบเศรษฐกิจได้น้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม ต้องคงระดับรายได้ของรัฐให้ได้ตามที่ต้องการ

ประการที่สาม ผู้เสียภาษี (Taxpayers) หมายความว่า ผู้ที่ตามกฎหมายภาษีระบุให้เป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการจ่ายภาษี (Who Is Required By Law to Pay Tax) หรือหมายความว่าผู้เสียภาษีตามกฎหมาย (Person Liable to Pay)

ในปัจจุบัน จากการศึกษาที่ประเทศไทย มีโครงสร้างภาษีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่นำไปใช้แทนภาษีการค้า ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 นั้น ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในธุรกิจการค้าทองคำ เนื่องจากธุรกิจการค้าทองคำ มีลักษณะการประกอบธุรกรรมแตกต่างจากภาคธุรกิจอื่น ๆ ที่มีการซื้อขายไปโดยทั่วไป ในประเทศไทยที่มีลักษณะการซื้อขายแลกเปลี่ยนหมุนเวียนดังกล่าวจะมีมาตรการภาษีพิเศษ เพื่อขจัดความซ้ำซ้อนด้านภาษีให้กับผู้ประกอบการ รวมทั้งผู้บริโภคไม่ต้องแบกรับภาระภาษีที่เกิดขึ้น ดังนั้นกรมสรรพากรจึงได้วางแนวทางแก้ไข เพื่อปรับปรุงโครงสร้างภาษีในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของธุรกิจการค้าทองคำ เพื่อขจัดปัญหาภาระภาษีที่ซ้ำซ้อนในธุรกิจ และปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเสียภาษีของผู้ประกอบการ เพื่อให้การค้าทองคำของประเทศไทย สามารถพัฒนาไปสู่รูปแบบการลงทุนในตลาดเงินได้

หลักการและเหตุผลในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มธุรกิจการค้าทองคำ

ระบบการค้าทองคำ

1. ระบบการค้าทองคำตามสากล

ระบบการค้าทองคำตามสากลแบ่งเป็น 3 ตลาดคือ

(1) ทองคำที่เกี่ยวกับตลาดการเงินการลงทุน (Bullion Gold Market) ทองคำแท่งที่รับรองความบริสุทธิ์เนื้อทองคำ 99.99% โดยสถาบันที่เชื่อถือได้ มีเลขลำดับกำกับเสมือนเป็นเงินตรา กำหนดอัตราแลกเปลี่ยนกับเงินสกุลดอลลาร์เป็นมาตรฐาน

(2) ทองคำที่เกี่ยวกับตลาดการค้าเครื่องประดับ (Jewelry Industry Market) ผู้ประกอบการซื้อหรือแลกเปลี่ยนทองคำแท่งจากตลาดการเงินการลงทุนมาเป็นวัตถุดิบ เมื่อผลิตเสร็จนำออกขายเป็นสินค้า

(3) ทองคำที่เกี่ยวกับตลาดอุตสาหกรรมทั่วไป (General Industry Market) ได้แก่ อุตสาหกรรมเหมืองแร่ทองคำ หรือการซื้อทองคำจากตลาดการเงินการลงทุนไปใช้ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อัญมณี เป็นต้น

2. ระบบการค้าทองคำและมาตรการภาษีของประเทศไทยในปัจจุบัน ประกอบด้วย

(1) ระบบมาตรฐานทองคำ (Gold Standard) ซึ่งให้สำรองทองคำไว้ค้ำประกันเงินตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ ปัจจุบันการนำเข้าทองคำเพื่อเป็นทุนสำรองเงินตราของประเทศไทยอยู่ในการควบคุมและดำเนินการ โดยภาครัฐ ซึ่งมีการซื้อทองคำเพื่อเป็นทุนสำรองเงินตราและฝากไว้ในต่างประเทศไม่ได้นำเข้าเพราะต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสูง (เช่นค่าประกัน เป็นต้น) ซึ่งไม่มีภาระภาษีมาเกี่ยวข้อง ยกเว้นบางโอกาสจึงจะนำเข้าทองคำ เช่น ไว้ทำเป็นเหรียญที่ระลึก เป็นต้น

(2) การนำเข้าทองคำเพื่อเป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้า ประเทศไทยนำเข้าทองคำมาใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น อิเล็กทรอนิกส์เครื่องประดับ เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการจะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 7 สำหรับนำเข้าทองคำโดยกรมศุลกากรจะเป็นผู้จัดเก็บและนำส่งภาษีให้กับกรมสรรพากร และเมื่อนำมาเป็นวัตถุดิบผลิตสินค้า ถ้าสินค้าขายในประเทศจะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 7 แต่ถ้าส่งออกสินค้าจะเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอัตราร้อยละ 0 ซึ่งสามารถขอคืนภาษีซื้อได้

กรณีเป็นผู้ประกอบการที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรมส่งออก (Export Processing Zone) หรือคลังสินค้า
ทัณฑ์บนจะปลอดจากภาระภาษีอากร

(3) การขายทองคำในประเทศ ส่วนใหญ่เป็นการขายทองรูปพรรณ ซึ่ง
ผู้ประกอบการค้าทองคำที่มีรายได้จากการขายทองเกินกว่า 1,200,000 บาท ต่อปี มีหน้าที่ต้อง
จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการ เพื่อเสียภาษีในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม และผู้ประกอบการทั้งที่เป็น
บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล จะต้องมีการเสียภาษีเงินได้ตามปกติเหมือนกับการประกอบ
ธุรกิจโดยทั่วไป

สภาพปัญหา

ในปัจจุบันการประกอบธุรกิจการค้าทองคำของประเทศไทยได้เกิดปัญหาขึ้นหลายประการ
ดังนี้

ประการแรก ระบบการค้าปลีกทองรูปพรรณ ผู้ประกอบการมีการรับซื้อทอง
รูปพรรณเก่าคืนจากผู้บริโภค โดยจะไม่มีกรออกใบกำกับภาษีเพื่อนำมาขอเครดิตภาษีคืน รวมทั้ง
การนำทองเก่ามาขายอีกครั้ง จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการขาย โดยไม่สามารถขอคืนภาษีซื้อได้
ทำให้ผู้ประกอบการหลบเลี่ยงภาษีด้วยการขายทองรูปพรรณ โดยไม่ออกใบกำกับภาษี ทั้งนี้หาก
ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว จะเกิดปัญหาภาษีซ้ำซ้อน อาทิเช่น ถ้ารับซื้อทองรูปพรรณคืน 10 ครั้ง
ภาระภาษีสำหรับทองรูปพรรณนั้น จะเท่ากับ 70% ของราคาทอง

ประการที่สอง ตลาดการค้าทองโดยเฉพาะการค้าปลีกทองแท่ง และทองรูปพรรณ
ปกติจะใช้ราคาอ้างอิงตามราคามาตรฐานของสมาคมค้าทองคำ โดยมีความสัมพันธ์กับราคาทองคำ
ต่างประเทศ แต่ราคาดังกล่าวจะมีส่วนต่างระหว่างราคาซื้อและราคาขาย โดยเฉลี่ยเพียงประมาณ
ร้อยละ 2 และเมื่อรวมค่ากำหนดแล้วจะมีส่วนต่างของมูลค่าไม่มากนักซึ่งต่ำกว่าอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม
ที่มีการจัดเก็บอัตราร้อยละ 7 ในปัจจุบัน ทำให้ผู้ประกอบการที่เสียภาษีถูกต้องไม่สามารถแข่งขัน
หรือแบกรับภาระต้นทุนภาษีได้

ประการที่สาม ประเทศไทยไม่มีมาตรการภาษีมูลค่าเพิ่ม ในกรณีการขายสินค้าเก่า
ดั่งนั้นทองคำซึ่งเป็นสินค้าที่มีราคาสูง และมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนหมุนเวียนหลายครั้ง ทำให้เกิด
ปัญหาภาระภาษีที่ซ้ำซ้อนในธุรกิจ

ประการที่สี่ มีการลักลอบนำเข้าทองคำเป็นจำนวนมาก ซึ่งลักษณะของทองคำเป็น
สินค้าราคาสูง มีปริมาณไม่มากง่ายต่อการซุกซ่อน มีตลาดรองรับในอุตสาหกรรมต่าง ๆ และเป็น

สินค้าที่ใกล้เคียงเงินตราสามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินได้ง่าย สามารถฟอกทองคำลอบนำเข้าเป็นทอง ถูกกฎหมายในรูปทองคำ โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนค้าทองคำ ดังนั้นจึงมีการค้าทองคำนอก ระบบเป็นจำนวนมาก

ประการที่ห้า ผู้นำเข้าทองคำที่ถูกกฎหมาย ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการในระบบที่มีสิทธิขอคืนภาษีซื้อ และส่วนหนึ่งจะเป็นผู้ประกอบการส่งออกเครื่องประดับอัญมณี ซึ่งจะต้องมีภาระในการขอคืนภาษีซื้อ ทำให้ผู้ประกอบการที่มีอยู่ในระบบไม่สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการที่อยู่นอกระบบเพราะมีต้นทุนสูงกว่า ถึงแม้จะได้รับคืนภาษีซื้อ แต่ต้องใช้เวลาทำให้มีต้นทุนด้านดอกเบี้ย

ประการที่หก ทองคำถูกลักลอบนำเข้าจำนวนมาก ไม่มีหลักฐานการซื้อขาย ทำให้ในการซื้อขายทองรูปพรรณ ผู้ประกอบการไม่มีหลักฐานภาษีซื้อซึ่งนำมาหักออกจากภาษีขาย ทำให้ผู้ประกอบการหลีกเลี่ยงภาษี โดยการหลบยอดขายที่ไม่มีหลักฐานใบกำกับภาษีซื้อ และไม่นำส่งภาษีขาย ส่งผลให้รายได้จัดเก็บภาษีทั้งภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้นิติบุคคลของกรมสรรพากร ลดลง

ประการที่เจ็ด ความสามารถในการแข่งขัน กับประเทศเพื่อนบ้านลดลง เนื่องจากในประเทศไต้หวัน และอินโดนีเซีย มีการให้การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภาษีการขายสำหรับทองคำ สิงคโปร์มีระบบคลังทองคำ และมาเลเซียไม่มีการเก็บภาษีทางอ้อมสำหรับทองคำ

หลักการในการแก้ไข

จากปัญหาดังกล่าว เป็นผลทำให้กระทรวงการคลังโดยกรมสรรพากร ได้พิจารณาโครงสร้างการจัดเก็บภาษีจากรูทิจการค้าทองคำในประเทศได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

- (1) การจัดเก็บภาษีจากการขายทองคำที่มีใช้ทองรูปพรรณ
- (2) การจัดเก็บภาษีจากการขายทองรูปพรรณ

โดยหลักการใหญ่ ถือว่าทองเป็นเสมือนเงินตรา ดังนั้นการนำเข้าทองคำจึงไม่ควร มีภาษีมูลค่าเพิ่ม และตัวเนื้อทอง เมื่อมีการซื้อขายก็ไม่ควรมีภาษีมูลค่าเพิ่ม หลักการนี้เป็นหลักการที่ใช้กันในประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มประเทศตลาดร่วมยุโรป (EU)

(1) การปรับปรุงโครงสร้างการจัดเก็บภาษีจากการซื้อขายทองคำที่มีใช้ของ
รูปพรรณ

1.1 กำหนดให้มีการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับ ทองคำที่มีใช้ของ
รูปพรรณซึ่งมีการนำเข้าจากต่างประเทศ และที่ผลิตและขายในประเทศ โดยปฏิบัติในทำนองเดียวกับ
ที่กำหนดไว้ในแนวปฏิบัติของกลุ่มประเทศตลาดร่วมยุโรป (EU) และหลายประเทศในเอเชีย
เช่น ใต้หวัน มาเลเซีย เป็นต้น ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังนี้

1.1.1 ในกรณีเป็นทองคำที่มีการนำเข้า จะต้องมิได้รับรอง
ความบริสุทธิ์ ของเนื้อทองจากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายในต่างประเทศ(จะกำหนดให้มีความบริสุทธิ์
ของเนื้อทองไม่น้อยกว่าร้อยละ 96.5 ซึ่งส่วนใหญ่ทองคำที่นำเข้าจะมีความบริสุทธิ์ประมาณร้อยละ
99.99)

1.1.2 สำหรับทองคำที่ผลิตและขายในประเทศ จะต้องเป็น
ทองคำที่มีความบริสุทธิ์ของเนื้อทองไม่น้อยกว่าร้อยละ 96.5)

1.1.3 ผู้ประกอบการจะต้องเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนใน
ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและจะต้องจดทะเบียนกับกรมสรรพากร

1.1.4 ผู้ประกอบการจะต้องมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีพิเศษ
ตามมาตรา 17 แห่งประมวลรัษฎากร

1.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการประกอบกิจการขายทองคำที่มีใช้
ทองรูปพรรณ

1.2.1 เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

1.2.2 ผู้ประกอบการต้องจดทะเบียนการประกอบกิจการค้าทองคำ
(แบบภ.พ.01.3)

1.2.3 ทองคำที่มีใช้รูปพรรณต้องมีความบริสุทธิ์ของเนื้อทอง
ร้อยละ 96.5 ขึ้นไป

1.2.4 ผู้ประกอบการในประเทศที่จะได้รับยกเว้นภาษีมูลค่า
เพิ่มจะต้องเป็นสมาชิกของสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการค้าทองคำหรืออัญมณี สมาคมใดสมาคมหนึ่ง

1.2.5 กรณีเป็นผู้นำเข้าจะต้องแสดงเอกสารหรือหลักฐาน
เกี่ยวกับการนำเข้าต่อเจ้าหน้าที่ศุลกากร ในเวลาขึ้น ใบขนสินค้าเมื่อผ่านพิธีการศุลกากร และจะต้อง

มีเอกสารหรือหลักฐานจากผู้ขายในต่างประเทศว่าผู้นำเข้าเป็นผู้ซื้อทองคำที่มีความบริสุทธิ์ของเนื้อทองคำดังกล่าวข้างต้นจากผู้ขายในต่างประเทศ

(2) กรณีการปรับปรุงโครงสร้างการจัดเก็บภาษีเฉพาะจากการซื้อขายทองคำรูปพรรณในประเทศ

2.1 กำหนดให้มีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากทองคำรูปพรรณในประเทศ โดยวิธีการคำนวณภาษีจากราคาขายหักด้วยมูลค่าเนื้อทองคำ นี้จะมีประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มกำหนดลักษณะและเงื่อนไขคำตอบแทนที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี โดยมีหลักเกณฑ์ในเบื้องต้น ดังนี้

2.1.1 มูลค่าของทองคำรูปพรรณที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี คือ มูลค่าของทองคำรูปพรรณที่ขายเป็นจำนวนเท่ากับราคาทองคำรูปพรรณที่สมาคมค้าทองคำประกาศรับซื้อคืนในวันที่ขายทองคำรูปพรรณ ทั้งนี้เฉพาะผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการขายทองคำรูปพรรณ ซึ่งมีใบอนุญาตค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการค้าของเก่าและใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินออกใบรับตามมาตรา 105 แห่งประมวลรัษฎากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

2.1.2 ทองคำรูปพรรณตาม 2.1.1 หมายความว่า ทองคำที่ทำสำเร็จเป็นเครื่องประดับกาย เครื่องแต่งกาย ของชำร่วย หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่มีไว้เพื่อโชว์ ทั้งนี้ต้องไม่มีอัญมณีประกอบอยู่ด้วย และให้หมายความรวมถึง นาก ที่สามารถคำนวณราคารับซื้อคืนได้ตามส่วนของราคาทองคำรูปพรรณที่สมาคมค้าทองคำประกาศรับซื้อคืน

2.1.3 ผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการค้าปลีกทองคำรูปพรรณอยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับ จะต้องดำเนินการเพื่อใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินออกใบรับภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2544

2.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการประกอบกิจการขายทองคำรูปพรรณ

2.2.1 ทองคำรูปพรรณ หมายความว่า ทองคำที่ทำสำเร็จเป็นเครื่องประดับกาย เครื่องแต่งกาย ของชำร่วย หรือสิ่งของต่างๆ ที่มีไว้โชว์ ทั้งนี้ต้องไม่มีอัญมณีและให้หมายความรวมถึงนากรูปพรรณด้วย

2.2.2 เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

2.2.3 ผู้ประกอบการต้องจดทะเบียนการประกอบกิจการขายทองคำรูปพรรณ(แบบ ภ.พ.01.4)

2.2.4 ผู้ประกอบการขายทองรูปพรรณจะต้องมีใบอนุญาตค้า
ของเก่า

2.2.5 ผู้ประกอบการจดทะเบียน ไม่ต้องนำมูลค่าของทอง
รูปพรรณที่ขายเป็นจำนวนเท่ากับราคาทองรูปพรรณที่สมาคมค้าทองคำประกาศรับซื้อคืน ณ วันที่
ขายมารวมคำนวณเป็นมูลค่าฐานภาษี

2.2.6 ผู้ประกอบการจดทะเบียนต้องใช้เครื่องบันทึกการเก็บ
เงินออกใบรับหรือใบกำกับภาษีทุกครั้งที่มีการขาย

ดังนั้น การศึกษานี้ จึงประสงค์ที่จะศึกษาถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของ
ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าทองคำในการเข้าสู่ระบบโครงสร้างการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มใหม่ ในเขต
ท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อใช้เป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผน ปรับปรุง และบริหาร
การจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพในธุรกิจการค้าทองคำของจังหวัดเชียงใหม่ ให้เกิดความเหมาะสม
ต่อไปในอนาคต และนำเสนอต่อกรมสรรพากรเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1 การตัดสินใจเข้าสู่ระบบ โครงสร้างการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของธุรกิจการค้าทองคำ
- 2 เพื่อวิเคราะห์ความรู้ ความเข้าใจ ของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าทองคำต่อ โครงสร้างการ
จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มใหม่
- 3 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ในการเข้าสู่ระบบ โครงสร้างการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม
ของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าทองคำ
- 4 เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารการจัดเก็บ และการ
ประชาสัมพันธ์ของกรมสรรพากร

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของธุรกิจเกี่ยวกับทองคำในการเข้าสู่ระบบ โครงสร้างการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ จะศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรซึ่งเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม จากธุรกิจการค้าทองคำที่อยู่ในเขตท้องที่จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 133 ราย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1 ผลของการศึกษาเป็นเครื่องชี้วัดถึงการบริหารงานจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของธุรกิจการค้าทองคำ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนา และปรับปรุงระบบการบริหารการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
- 2 เพื่อเป็นแนวทางให้เจ้าหน้าที่ระดับสูงของกรมสรรพากรได้ตระหนัก ถึงประเด็นปัญหาต่าง ๆ ในการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากร หรือเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในการบริหารการจัดเก็บภาษีอากร
- 3 เพื่อให้เป็นมุมมองในด้านการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรให้เป็นไป ในแนวทางและกลยุทธ์ที่ถูกต้อง และชัดเจนสามารถติดตามและประเมินผลได้ดีกว่าแต่ก่อน
- 4 เพื่อเสนอแนะปัญหาและอุปสรรค ของการศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไข และปรับปรุงนโยบายสำหรับระเบียบปฏิบัติและกฎหมายต่อไป

1.5 นิยามศัพท์

ทองรูปพรรณ หมายความว่า ทองคำที่ทำสำเร็จเป็นเครื่องประดับกาย เครื่องแต่งกาย ของชำร่วย หรือสิ่งของต่าง ๆ ที่มีไว้เพื่อโชว์ ทั้งนี้ต้องไม่มีอัญมณี ประกอบอยู่ด้วย และให้หมายความรวมถึง นาก ที่สามารถคำนวณราคาซื้อขายได้ตามส่วนของราคาทองรูปพรรณที่สมาคมค้าทองคำประกาศรับซื้อคืน

มูลค่าของทองรูปพรรณที่ไม่ต้องนำมารวมคำนวณมูลค่าของฐานภาษี หมายความว่า มูลค่าของทองรูปพรรณที่ขายเป็นจำนวนเท่ากับราคาทองรูปพรรณที่สมาคมค้าทองคำประกาศรับ

ซื้อคืนในวันที่ขายทองรูปพรรณ ทั้งนี้เฉพาะผู้ประกอบการจดทะเบียนที่ประกอบกิจการขายทองรูปพรรณ ซึ่งมีใบอนุญาตค้าของเก่าตามกฎหมายว่าด้วยการค้าของเก่าและใช้เครื่องบันทึกการเก็บเงินออกใบรับตามมาตรา 105 แห่งประมวลรัษฎากร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

ผู้ประกอบการ หมายความว่า บุคคลซึ่งขายสินค้า หรือให้บริการในทางธุรกิจ หรือวิชาชีพ ไม่ว่าจะกระทำความดังกล่าว จะได้รับประโยชน์ หรือได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ และไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่

ผู้ประกอบการจดทะเบียน หมายความว่า ผู้ประกอบการที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85 หรือมาตรา 85/1 หรือที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มชั่วคราวตามมาตรา 85/3

ใบกำกับภาษี หมายความว่า เอกสารที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มจะต้องออกให้กับผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ในการขายสินค้าและให้บริการทุกครั้ง และต้องจัดทำในทันทีที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น พร้อมทั้งส่งมอบให้แก่ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ

ใบกำกับภาษี หมายความว่า รวมถึง ใบกำกับภาษีอย่างย่อ ใบเพิ่มหนี้ ใบลดหนี้ ใบเสร็จรับเงินที่ส่วนราชการออกให้ในการขายทอดตลาด หรือขายโดยวิธีอื่นตามมาตรา 83/5 และใบเสร็จรับเงินของกรมสรรพากร ของกรมศุลกากร หรือของกรมสรรพสามิต ทั้งนี้ เฉพาะส่วนที่เป็นภาษีมูลค่าเพิ่ม

ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายความว่า จุดที่ผู้ประกอบการถูกกำหนดโดยกฎหมายว่ามีภาระภาษีเกิดขึ้นแล้ว และเป็นจุดที่ก่อให้เกิดสิทธิบางอย่างแก่ผู้ประกอบการจดทะเบียน ตลอดทั้งก่อให้เกิดหน้าที่แก่ผู้ประกอบการจดทะเบียน

ฐานภาษีมูลค่าเพิ่ม หมายความว่า ฐานภาษีสำหรับการขายสินค้า หรือการให้บริการที่ใช้เป็นเกณฑ์คำนวณภาษีตามอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฐานภาษี x อัตราภาษี = ภาษีมูลค่าเพิ่ม)

ขาย หมายความว่า จำหน่าย จ่าย โอนสินค้าไม่ว่าจะมีประโยชน์หรือค่าตอบแทนหรือไม่ และให้หมายความรวมถึง

(ก) สัญญาให้เช่าซื้อสินค้า สัญญาซื้อขายผ่อนชำระที่กรรมสิทธิ์ในสินค้า ยังไม่โอนไปยังผู้ซื้อเมื่อได้ส่งมอบสินค้าให้ผู้ซื้อแล้ว หรือสัญญาจะขายสินค้าที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด โดยอนุกรมัตริ์

(ข) ส่งมอบสินค้าให้ตัวแทนเพื่อขาย

(ค) ส่งสินค้าออกนอกราชอาณาจักร

(ง) นำสินค้าไปใช้ไม่ว่าประการใด ๆ เว้นแต่การนำสินค้าไปใช้เพื่อการประกอบกิจการของตนเองโดยตรงตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนด

(จ) มีสินค้าขาดจากรายงานสินค้าและวัตถุดิบตามมาตรา 87(3) หรือมาตรา 87 วรรคสอง

(ฉ) มีสินค้าคงเหลือและหรือทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการมีไว้ในประกอบการ กิจการ ณ วันเลิกประกอบกิจการ แต่ไม่รวมถึง สินค้าคงเหลือและหรือทรัพย์สินดังกล่าวของ ผู้ประกอบการซึ่งได้ควบเข้ากันหรือได้โอนกิจการทั้งหมดให้แก่กัน ทั้งนี้ ผู้ประกอบการใหม่อันได้ ควบเข้ากันหรือผู้รับโอนกิจการต้องอยู่ในบังคับที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 82/3

(ช) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

สินค้า หมายความว่า ทรัพย์สินที่มีรูปร่างและไม่มีรูปร่างที่อาจมีราคา และถือเอาได้ไม่ว่าจะมีไว้เพื่อขาย เพื่อใช้ หรือเพื่อการใด ๆ และให้หมายความรวมถึงสิ่งของทุกชนิดที่นำเข้า

ผู้นำเข้า หมายความว่า ผู้ประกอบการหรือบุคคลอื่นซึ่งนำเข้า

นำเข้า หมายความว่า นำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร และให้หมายความรวมถึงการนำ สินค้าที่ต้องเสียอากรขาเข้าหรือที่ได้รับยกเว้นอากรขาเข้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรออกจากเขต อุตสาหกรรมส่งออกโดยมิใช่เพื่อส่งออกด้วย

ซื้อ หมายความว่า การรับโอนหรือรับมอบสินค้าจากการขาย

ราคา หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ อันอาจคิดคำนวณได้เป็นเงิน ซึ่งได้มีการชำระหรือตกลงจะชำระเพื่อการซื้อขายสินค้าหรือการให้บริการ

ภาษีขาย หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เรียกเก็บหรือพึงเรียกเก็บจากผู้ซื้อสินค้า หรือผู้รับบริการตามมาตรา 82/4 วรรคหนึ่ง และภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่เสียในกรณีที่เป็นการขายสินค้าตามมาตรา 77/1(8) (ง) (จ) (ฉ) (ช) หรือในกรณีที่เป็นการให้บริการตามมาตรา 77/1 (10) แต่ไม่รวมถึงภาษีที่ต้องเสียภาษีตามมาตรา 82/16

ภาษีซื้อ หมายความว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนถูกผู้ประกอบการจดทะเบียนอื่นเรียกเก็บตามมาตรา 82/4 วรรคสี่ และให้หมายความรวมถึง

- (ก) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เสียเมื่อนำเข้าสินค้า
- (ข) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้เสีย เนื่องจากได้รับโอนสินค้า นำเข้าที่จำแนกประเภทไว้ในภาคว่าด้วยของที่ได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดศุลกากร ตามมาตรา 851/15
- (ค) ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้นำส่งตามมาตรา 83/5 มาตรา 83/6 และมาตรา 83/7

สถานประกอบการ หมายความว่า สถานที่ดังต่อไปนี้ (มาตรา 77/1(20))

- (ก) สถานที่ซึ่งผู้ประกอบการใช้ประกอบกิจการเป็นประจำ
- (ข) สถานที่ซึ่งใช้เป็นที่พักผลิตสินค้าเป็นประจำ
- (ค) สถานที่ซึ่งเก็บสินค้าเป็นประจำ

ในกรณีผู้ประกอบการไม่มีสถานประกอบการดังกล่าว ให้ถือว่าที่อยู่อาศัยของผู้ประกอบการนั้น เป็นสถานประกอบการ ถ้าผู้ประกอบการมีที่อยู่อาศัยหลายแห่งให้ผู้ประกอบการเลือกเอาที่อยู่อาศัยแห่งหนึ่งเป็นสถานประกอบการ

เดือนภาษี หมายความว่า เดือนประติทิน เว้นแต่

- (ก) ในกรณีที่ผู้ประกอบการเริ่มประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนภาษีใด ให้เริ่มนับเดือนภาษีแรกตั้งแต่วันเริ่มประกอบกิจการหรือวันที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 81/3 ถึงวันสิ้นเดือนภาษีนั้น แล้วแต่กรณี

(ข) ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนได้รับอนุมัติให้ถอนทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือเลิกประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือตาย และผู้จัดการมรดกหรือทายาทมิได้ยื่นขอโอนกิจการ หรือถูกอธิบดีสั่งเพิกถอนการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนภาษีใด ให้เดือนภาษีสุดท้ายสิ้นสุดลงในวันที่อธิบดีสั่งปิดชื่อผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้น ออกจากทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 85/19

(ค) ในกรณีที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีตามช่วงเวลาตามมาตรา 83/1